

3.2. HİCİV TİYATRO

Esra ÜNLÜ ÇİMEN¹

Giriş

Hiciv, “bir toplumda, kurumda ya da kişideki akılsızca davranış ya da ahlaksızlıkla alay etmeyi amaçlayan bir edebiyat türü”² (Quinn 291) olarak tanımlanır. Hiciv, gerçek kişileri akılda kalıcı bir netlikle, renkli bir anlatım ve canlı bir dil kullanarak, döneminin basmakalıp geleneklerinin dışına çıkarak resmeder (Highet 3) ve yazıldığı dönemin sosyal ve politik koşullarından beslenir (Ogborn ve Buckroyd 17).

Hiciv türü, bir dizi nedenin neticesinde İngiltere’de Akıl Çağı (Age of Reason) olarak bilinen 18. yüzyılda yükselişe geçmişti. Vatandaşların 1640’lı yıllarda devam eden İç Savaşın neden olduğu huzursuzluğa tepki göstermeleri bu sebeplerden biridir. Ayrıca, Thomas Hobbes (1588-1679) ve John Locke (1632-1704) gibi dönem filozoflarının görüşleri de hiciv türünün gelişiminde etkili olmuştur. Yazılarını İç Savaş döneminde kaleme alan Hobbes, savaş ve şiddetin önüne geçilmesinin gerekli olduğunu vurgularken, Locke insanın mantık sahibi bir varlık olduğunu ifade etmiş, toplumların kendilerini yönetecek uygar yöneticileri seçeceklerine, uyum ve düzene yöneleceklerine olan inancını dile getirmiştir (Ogborn ve Buckroyd 15). Bu bağlamda, yazarların halkı barışa, düzene, mantığa ve adalete yönlendirmek amacıyla hiciv türünde eserler vermeye yöneldikleri söylenebilir.

---

¹ Arş. Gör. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, esraunlu@karatekin.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-6481-8854

² Türkçe çevirisi olmayan İngilizce kaynaklardan yapılan alıntılar bölüm yazarı tarafından Türkçe’ye çevrilmiştir.

Kaynaklar

- Bree, Linda. "Henry Fielding's life". *The Cambridge Companion to Henry Fielding*. Ed. Claude Rawson. Cambridge: Cambridge UP, 2007. 3-16. Basım.
- Carey, Henry. "Chrononhotonthologos". *The Dramatick Works of Henry Carey*. Londra: S. Gilbert MDCCXLIII, 1743. 151-182.
- . *The Dragon of Wantley*. *The Dramatick Works of Henry Carey*. Londra: S. Gilbert, 1743. 89-114. Basım.
- Doughty, Oswald. "Foreword". *Polly: an opera*. Londra: Daniel O'Connor, 1922. vi-xxiv. Basım.
- Fielding, Henry. *The Grub Street Opera*. *The Complete Works of Henry Fielding, Esq. Plays and Poems in Five Volumes*. Cilt 2. New York: Croscup & Sterling Co., 1702. 207-277. Basım.
- . *Don Quixote in England: An Opera*. Londra: J. Wenman., 1777. Basım.
- . *Modern Husband*. *The Complete Works of Henry Fielding, Esq. Plays and Poems in Five Volumes*. Vol. 3. New York: Croscup & Sterling Company, 1902. 9-100. Basım.
- . *The Tragedy of Tragedies; or, The Life and Death of Tom Thumb the Great*. *The Complete Works of Henry Fielding, Esq. Plays and Poems in Five Volumes*. Cilt. 2. New York: Croscup & Sterling Co., 1902. 15-72. Basım.
- . *Eurydice Hissed*. *The Historical Register for the Year 1736 and Eurydice Hissed*. Ed. William W. Appleton. Londra: Edward Arnold Lt., 1968. 1-50; 51-68. Basım.
- . *Pasquin*. Ed. O. M. Brack, Jr., William Kupersmith, Curt A. Zimansky. Iowa City: Iowa UP. 1973.
- Gay, John. *Polly: an opera*. Londra: Daniel O'Connor. 1922. Basım.
- Highet, Gilbert. *The anatomy of satire*. Princeton: Princeton UP, 1962. Basım.
- . *The beggar's opera*. Ed. Edgar V. Roberts. Lincoln: Nebraska UP, 1969. Basım.
- Juvenal. Satire I. *Juvenal and Persius*. Ed. T. E. Page, E. Capps ve W. H. D. Rouse. Trans. G. G. Ramsey. Londra: William Heinemann, 1928, 1-15. Basım.
- Kern, Jean B. *Dramatic satire in the age of Walpole 1720-1750*. Iowa: Iowa State UP, 1976. Basım.
- Marron, K. M. *A study of the historical register, for the Year 1736 with notes to the text*. [Unpublished MA Thesis]. Chicago. Loyola University Chicago. Loyola eCommons, 1964. Web. 11 Kasım 2023.
- Marsden, J. I. Dramatic satire in the Restoration and eighteenth century. *A Companion to Satire*. Ed. Ruben Quintero. Malden: Blackwell, 2007, 161-175.
- Meagher, K. J. *Henry Fielding's use of satire*. [Yayınlanmamış Y.Ltezi]. British Columbia Üniversitesi, 1966. Web. 13 Aralık 2023.
- Morrissey, L. J. Henry Fielding and ballad opera. *Eighteenth-Century Studies*. 4.4 (1971): 386-402. Web. 15 Kasım 2023.
- Ogborn, Jane & Peter Buckroyd. *Satire*. Ed. Adrian Barlow. Cambridge: Cambridge UP, 2001. Basım.
- Previt -Orton, C. W. *Political satire in English poetry*. Londra: Cambridge UP, 1910. Basım.
- Quinn, E. Satire. *A dictionary of literary and thematic terms*. New York: Facts on File, 1999. 291. Basım.
- Şenlen Güvenç, Sıla. "Aydınlanma çağı İngiliz tiyatrosu ve sansür: Henry Fielding'in 'Başbakan' Walpole'u hicveden tiyatro eserleri ve '1737 Sahne Lisans Kanunu'. *Batı Dilleri ve Edebiyatlarında Aydınlanma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 2014 (a) 519-30. Basım.
- . Tiyatro hiciv. "Dünya bir Sahnedir, lakin oyun kadrosu berbat": *İngiliz Edebiyatında Siyasi Hiciv Geleneği Neo-Klasik Çağ*. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, 2014(b). 91-122. Basım.
- Ünlü Çimen, Esra. *Metatheatre as Political Satire in Renaissance and Twentieth-Century English Drama*. [Yayınlanmamış Doktora tezi]. Ankara: Ankara Üniversitesi, 2003. 100-117